

„Чишћење” здравства од корупције потребно и Србији

14.11.2012. | Оливера Поповић | Politika online

Акција привођења медицинара, каква се одвија у Хрватској, код нас се не може спровести, јер се код нас лове само „ситне рибе”, кажу стручњаци

И у Србији има „Фармалових” лекова (Фото Д. Јевремовић)

После вести да је у Хрватској, због сумње да су узимали мито, приведено 50 лекара, 27 теренских заступника и да је цела управа фармацевтске компаније „Фармал” ухапшена у акцији „Хипократ”, реаговања у Србији су различита. Већина сматра да је тако свеобухватна акција код нас немогућа, али да је потребна, јер тиме би се најзад одвојили они који каљају углед целе професије. Има и оних који верују да је важније бавити се системском корупцијом.

На удару истраге у Хрватској нашло се око 500 лекара опште праксе, за које се тврди да су редовно месечно добијали награду од 2.000 куна (265 евра). Осумњичена фирма „Фармал” је, иначе, чланица немачке групације „Дермафарм”, а производе лекове који доносе велики

профит: за крвни притисак, холестерол, антибиотике, медикаменте за лечење болести дигестивног система, остеопорозе, опијате...

У Агенцији за лекове и медицинска средства (Алимс) за „Политику“ је јуче речено како производи компаније „Дермафарм“ нису међу регистрованим, али јесте пет производа фирме „Фармал“.

– Према подацима Центра за информације, они нису били у промету у Србији – казао је Александар Туцовић, пи-ар Алимса.

Занимљиво је да је подносилац захтева за регистрацију у Србији била фирма „Детап“, Љубодрага Буце Павићевића, који је нашој јавности познат и по умешаности у набавку вакцине против новог грипа, због чега је оптужен. Нажалост, Павићевић је јуче био недоступан, па од њега нисмо могли да добијемо одговоре на питања о лековима хрватске фирме „Фармал“, за чије је производе прошао кроз дуг (и скуп) процес регистрације, а потом их није званично ставио у промет.

Директор Друштва „Иновија“, које окупља 16 иностраних фармацеутских компанија, Бојан Тркуља каже да ове куће имају прецизну регулативу којом се решава и проблем спречавања корупције.

– Свака компанија одговара за своје поступке. Све наше чланице придржавају се и закона и додатно обавезујућег кодекса понашања. Апсолутно немам сазнања да било која наша чланица даје новац да би се прописивали њени лекови. Ко год има такво сазнање треба да обавести надлежне – рекао је Тркуља.

„Принцип је исти, разлике су само у нијансама“, коментар је кардиолога, професора др Вишеслава Хаџи Тановића, на ову вест.

– Стил рада, односно начин на који се давала и открила корупција у Хрватској, верујем, исти је у целом региону. То што су се државе формално раздвојиле, ништа не значи: оно што се дешава у Хрватској, Србији, БиХ или Црној Гори идентично је, само је питање да ли надлежни хоће да се ухвате у коштац са овим проблемом. У Хрватској су ухапсили премијера због корупције, а у Србији нико ни од министара није ухапшен. Не можете само да хапсите „ситну рибу“ – сматра др Хаџи Тановић.

Председник Удружења за заштиту права пацијената „Право на здравље“ Мирослав Петровић каже како „очигледно у Хрватској не симулирају борбу против корупције, као што је случај у Србији“.

– Оваква афера тешко је могуће да се догоди у Србији. Код нас све паре узима највише једна, две особе које могу да одлучују да ли се неки лек ставља на позитивну листу лекова. Са друге стране, Хрвати нису фингирали увођење информационог система, па је истина избила на видело, а код нас нема могућности да се „упаре“ подаци и дође до доказа – каже Петровић.

Он сматра да се у Србији „једино ефикасно решава такозвана мала корупција – инспектори су једино ефикасни када ухвате лекара на паркингу“.

– Имамо добар закон о оглашавању и рекламирању лекова, али се он на терену недовољно поштује. Закон јасно прописује на који начин лекари могу да буду спонзорисани и да то мора да буде назначено на сајту фармацеутских кућа. Као здравствени систем у транзицији, сматрам да и ми нисмо далеко од овакве праксе награђивања. Потребне су нам судске пресуде или ослобођења да бисмо говорили колико је стварно корупција присутна у здравству. Сваки орган власти треба да ради свој посао – каже директорка Лекарске коморе др Татјана Радосављевић.

Последња афера, у којој се помињала спрега између лекара и фармецеутске индустрије била је пре три месеца када је из фирме „Фајзер” стигла оптужба да је велики новац плаћен, између осталих, и лекарима у Србији, али никада није објављено о коме се конкретно ради.

– Правилником је прописано да се на сајтовима наводе и имена лекара које спонзоришу, али фармацеутске компаније се тога не придржавају– каже др Радосављевић.